

Emberi Erőforrások Minisztériuma

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli verseny befejezésének időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: főigazgató-helyettes

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**Központi írásbeli versenytevékenység
Elődöntő**

55 723 01 Ápoló

2020. február 12.

A vizsgafeladat időtartama: 120 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15%

ÁEEK

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő részére

- A versenyző csak a kiosztott feladatlapon, illetve a versenyszervező által biztosított, a versenyszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a versenyző aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli versenytevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- A döntőbe jutáshoz az elődöntőben minimum 71 pontot szükséges elérni.

Maximálisan adható
pontszám:

1.* **8 pont**
Nevezzen meg a portalis hypertensio lehetséges következményei közül nyolcat!

- *nyelőcső vénáinak kitágulása – oesophagusvarix*
- *gyomor vénáinak kitágulása, varix csomók*
- *köldök körüli vénák kitágulása – caput medusae*
- *belső aranyeres csomók*
- *lép megnagyobbodása – splenomegalia*
- *ascites*
- *nitrogén tartalmú anyagcseretermékek felszaporodása a vérben a bélfal áteresztő képességének megváltozása miatt*
- *idegrendszeri károsodás, portalis encephalopathia*
- *exogén kóma*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2. **6 pont**
Sorolja fel a Patient-Controlled Analgesia pumpa (PCA-pumpa) alkalmazásával kapcsolatos dokumentációs kötelezettségeket!

1. *...PCA-pumpa indításának időpontja...*
2. *...a fájdalomcsillapító gyógyszer neve...*
3. *...a gyógyszer töménysége (mg/ml) ...*
4. *...a pumpa beállított paramétereit...*
5. *...a fecskendő kiürülése esetén történt csere időpontja...*
6. *...a 12-, illetve 24 óra alatt felhasznált gyógyszer mennyisége (mg) ...*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3. **2 pont**
Húzza alá a paralyticus ileusra vonatkozó helyes állításokat!

- csengő bélhangok
- néma has
- hányinger, hányás
- diarrhoea
- szabad hasúri levegő

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4. **4 pont**
Párosítsa az alábbi kórképeket a rájuk jellemző elváltozásokkal! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. mitralis stenosis
  2. mitralis elégtelenség
  3. aortastenosis
  4. aortainsufficiencia
- A. Az aorta szájadéka szűkül, a bal kamra megvastagszik, a beteg sokáig tünetmentes marad.
  - B. A bicuspidalis billentyűk károsodnak, a bal pitvarból a bal kamrába a vér továbbítása nehezített, a pangás áterjed a tüdő ereire.
  - C. Ritkán fordul elő önmagában, a bicuspidalis billentyű nem zár rendesen. A bal kamra és a bal pitvar is kitágul.
  - D. A semilunaris billentyű zárási képtelensége miatt megnő a vér volumen a kamrában, ami miatt az kitágul.

1.-...**B**..., 2.-...**C**..., 3.-...**A**..., 4.-...**D**...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5. **3 pont**
Húzza alá az alábbi felsorolásból a Port-a-cath kanül alkalmazásának lehetséges indikációit!

- hosszas, agresszív vénás terápia biztosítása
- akut vénabiztosítás
- tartós fájdalomcsillapítás
- hosszas parenteralis táplálás
- perifériás véna biztosításának nehézsége
- akut transzfúzió

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

6. **4 pont**
Írja le a lumbális/spinalis érzéstelenítés előnyeit!

1. *hatása gyorsan kezdődik*
2. *kivitelezése biztonságos*
3. *teljes szenzoros és motoros blokkot okoz*
4. *hatására az izmok is ellazulnak*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.*

7 pont

Soroljon fel az onkológiai betegek kezelési lehetőségei közül hetet!

- *műtét*
- *irradiáció*
- *kemoterápia*
- *immunterápia*
- *génterápia*
- *hormonális terápia*
- *szupportív terápia*
- *alternatív terápia*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.

8 pont

Csoportosítsa a tüdőbetegségek jellemzőit az alábbi felosztás alapján! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. jellemző a hörgők beszűkülése
2. levegő áramlása megváltozik
3. a tüdő légzőfelületének csökkenése jellemzi
4. a tüdő rugalmassága csökken
5. a tüdő szövetét idegen szövet helyettesíti, vagy a tüdőt valami összenyomja
6. legfontosabb következménye a vitálkapacitás csökkenése
7. fokozott váladékképződés jellemzi
8. csökkent mellkas tágulékonysággal jár

A tüdő krónikus, obstruktív betegségeinek jellemzői: ...*1., 2., 4, 7....*

A tüdő restriktív betegségeinek jellemzői: ...*3., 5., 6., 8....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

9.*

5 pont

Foglalja össze a betegek számára végzett gastrostoma gondozás oktatásának öt legfontosabb elemét/szempontját!

- *higiénés szabályok*
- *a stomanyílás gondozásának megtanítása (kötéscsere, mozgatás)*
- *a táplálék beadása előtti szájápolás szerepe*
- *szonda-átöblítés szükségessége a táplálék beadását követően, teendők a szonda elzáródása esetén*
- *a táplálás alatti javasolt pozíció*
- *szondatáplálék orvos által előírt összetétele, adagolása*
- *a szondán át történő gyógyszerbejuttatás lehetőségei*
- *lehetséges szövődményekre utaló jelek, tünetek, teendők*
- *felkészítés a teljes öngondoskodásra (beteg és/vagy hozzátartozó)*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.***5 pont** **Nevezzen meg az opioid fájdalomcsillapítók lehetséges mellékhatásai közül ötöt!**

- *szájszárazság*
- *hányinger, hányás*
- *verejtékezés*
- *vizeletretenció*
- *székrekedés*
- *szedáció*
- *légzésdepresszió*
- *zavartság, mentális állapotromlás*
- *hallucináció*
- *orthostaticus hypotonia*
- *multifocalis myoclonusok*
- *viszketés, bronchusgörcs*
- *hirtelen megvonás esetén elvonási tünetek*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.***9 pont** **Ismertesse az élettani öregedés főbb biológiai jellemzőit a megadott szempontok alapján!****Kültakaró élettani változásai: Írjon hatot!**

- *elvékonyodik a hám és a bőralatti kötőszövet*
- *csökken a verejték- és faggyúmirigyek száma*
- *ráncosodás*
- *zsírpárnák csökkenése*
- *őszülés, haj, szőrzet ritkulása*
- *pigment-foltok*
- *gombás elváltozásokra való hajlam fokozódik*

Szem, látás: Írjon hármat!

- *könnytermelés csökkenése, szem viszketése*
- *szemmozgások terjedelme csökken*
- *a szemlencse alkalmazkodó képessége, fénnytörő képessége csökken, presbyopia*
- *szürkehályog kialakulásának kockázata növekszik*
- *fényérzékelés, színlátás romlása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12.

8 pont

Rendelje a sclerosis multiplex alábbi tüneteit a megadott góciókhoz! Írja a tünetek sorszámát a megfelelő helyre!

1. nystagmus
2. ingerlékenység
3. látáskiesés
4. kritikátlanság
5. eufória, mánia
6. adaptációs zavarok,
7. látásélességromlás
8. skandáló beszéd

Nervus opticus: ...**3.**, **7.**...

Cerebellum: ...**1.**, **8.**...

Frontális lebeny: ...**4.**, **5.**...

Temporális lebeny: ...**2.**, **6.**...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

13.*

8 pont

Soroljon fel a fájdalom lehetséges korai és késői hatásai közül négyet-négyet!

Korai hatás:

- *vérnyomás emelkedése*
- *pulzusszám emelkedése*
- *légzésszám emelkedése*
- *vércukorszint csökkenése*
- *váladékretenció*
- *fokozott katabolikus hatás*
- *gyomor-bél perisztaltika csökkenése*

Késői hatás:

- *depresszió*
- *szorongás*
- *félelem az orvostól, kezeléstől*
- *harag*
- *reménytelenség*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14.**8 pont**

Csoportosítsa az alábbi jellemzőket a megadott kanültípusok szerint! Írja a helyes válasz betűjelét a megfelelő helyre!

- A. a kanül invazív vérnyomásmérésre is alkalmas
- B. a kanülon vér, vérkészítmény bejuttatható
- C. a végtagot strangulálni kell a kanülálás előtt
- D. a végtagot nem kell strangulálni kanülálás előtt
- E. kanülálás előtt az Allen-teszt elvégzése javasolt
- F. a kanülre kék színű csapot helyezhetünk fel
- G. a kanülre piros színű csapot helyezhetünk fel
- H. a kanülon gyógyszert bejuttatni tilos

perifériás véna kanül: ...*B., C., F.*...

artériás kanül: ...*A., D., E., G., H.*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

15.***8 pont**

Soroljon fel a digitális intoxikációra figyelmeztető tünetek közül nyolcat!

- *hányinger, hányás*
- *étvágytalanság*
- *bradycardia*
- *bigeminia*
- *fejfájás*
- *gyengeség*
- *szédülés*
- *görcsök*
- *szemkáprázás, szikralátás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.***3 pont**

Nevezze meg a fogyatékos személyt megillető jogokhoz való hozzájutás megvalósításának lehetőségeit a megadottak vonatkozásában! Írjon egy-egy példát!

Környezet:

- *akadálymentesítés*
- *érzékeny és biztonságos épített környezet biztosítása*
- *közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségek nyújtása*

Kommunikáció:

- *a tájékoztató lehetőségek tétele*
- *a személyi segítség feltételeinek biztosítása*
- *az információs esélyegyenlőség biztosítása*

Közlekedés:

- *jelző- és tájékoztató berendezések kihelyezése*
- *szállítást végző hálózat működtetése*
- *megfelelő számú és alapterületű parkolóhely létesítése*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.***4 pont**

Soroljon fel az agyalapi mirigy elülső lebenyének hormonjai közül négyet!

- *ACTH - adrenocorticotrop hormon*
- *TSH - thyreotrop hormon*
- *FSH - folliculus-stimuláló hormon*
- *LH - luteinizáló hormon*
- *LTH - luteotrop hormon*
- *STH - szomatotrop hormon*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)